

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Херсонська державна морська академія

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

(Результати науково-педагогічного експерименту в
Херсонській державній морській академії 2014–2018 рр.)

Монографія

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Херсонська державна морська академія

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ
РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ
В СИСТЕМІ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ**

(Результати науково-педагогічного експерименту в
Херсонській державній морській академії 2014–2018 рр.)

Монографія

За науковою редакцією В.В. Чернявського,
Л.Б. Куликової, В.Ф. Ходаковського

Херсон

2019

Авторський колектив:

Авраменко Л.В., Акімов О.В., Александрова Н.Г., Алексенко В.Л., Аппазов Е.С., Безбах О.М., Безлуцька О.П., Безуглова І.В., Бень А.П., Білоусов Е.В., Богомолова І.В., Болдирева О.О., Браїло М.В., Букетов А.В., Букетова Н.М., Васильченко Г.Ю., Волков Є.Л., Волошинов С.А., Вольська О.М., Врублевський Р.Є., Галаган О.Я., Годлевський П.М., Грицук І.В., Гузар В.М., Гусев В.М., Дениченко І.М., Добровольська В.А., Доброштан О.О., Дудченко С.В., Жмур В.М., Завальнюк І.П., Завальнюк О.П., Зайцева Т.В., Знамеровська Н.П., Камаєв О. Ю., Камінська Н.Г., Колеснік Н.С., Кононова О.Ю., Корх С.В., Костюченко О.В., Кравцова Л.В., Круглий Д.Г., Кудрявцева В.Ф., Куликова Л.Б., Левківський Р.М., Ліпшиць Л.В., Літікова О.І., Ляшкевич А.І., Макаруч Д.В., Мальчик С.В., Манжелей В.С., Моїсеєнко Л.Л., Нестеренко В.Б., Новікова А.О., Носов П.С., Палагній В.І., Подопрігорова А.В., Попова Г.В., Прокопчук Г.І., Пуляєва Г.В., Пустова С.М., Рябуха І.М., Савчук В.П., Самарін О.Є., Сапронов О.О., Сатулов А.І., Селіванов С.Є., Скирденко О.І., Смелікова В.Б., Сметанкін С.О., Соловей О.С., Спичак Т.С., Стовба Т.А., Стрелковська Л.О., Суходольська Н.П., Терещенкова О.В., Тимченко Н.М., Токарева О.В., Трубач Л.В., Устименко О.П., Чагайда О.О., Черненко В.В., Чернявський В.В., Шарко О.В., Юрженко А.Ю., Юськів С.М.

Рецензенти:

Б.М. Езрі – капітан далекого плавання,
директор крюїнгової компанії «Marlow Navigation Ukraine»;
П.Ю. Саух – академік-секретар Відділення вищої освіти НАПН України,
член-кореспондент НАПН України, доктор філософських наук, професор;
М.Б. Євтух – дійсний член (академік) НАПН України,
доктор педагогічних наук, професор

Наукові редактори: Чернявський В.В., Куликова Л.Б., Ходаковський В.Ф.

*Монографія рекомендована до друку вченою радою
Херсонської державної морської академії
(протокол № 8 від 26 лютого 2019 р.)*

Т 35 **Теоретико-методичні засади реалізації компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі (Результати науково-педагогічного експерименту в Херсонській державній морській академії 2014–2018 рр.)** : монографія / [Л.В. Авраменко, О.В. Акімов, Н.Г. Александрова та ін.]; за наук. ред. В.В. Чернявського, Л.Б. Куликової, В.Ф. Ходаковського – Херсон : ХДМА, 2019. – 544 с.

ISBN 978-966-2245-67-7

У монографії розглядаються результати роботи науково-педагогічного колективу з реалізації науково-практичного експерименту «Теоретико-методичні засади реалізації компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі», що проводився під егідою Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на базі Херсонської державної морської академії у 2014–2018 рр. Також представлено науково-практичні результати впровадження компетентнісного підходу на кафедрах та в структурних підрозділах ХДМА, інноваційні розробки викладачів з організації освітнього процесу та підвищення якості знань курсантів та студентів.

Всі права захищені. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу авторів чи видавництва.

УДК 378.147:656.61

© ХДМА, 2019
© Авраменко Л.В., Акімов О.В.,
Александрова Н.Г. та інші, 2019

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади впровадження компетентнісного підходу в організацію освітнього процесу в ХДМА 2014–2018 рр.....	8
Куликова Л.Б. Теоретичні та методичні засади впровадження компетентнісного підходу в освітній процес. Організація експериментальної роботи на першому етапі (2014–2015 н.р.).....	9
Куликова Л.Б. Апробація та вдосконалення новітніх методів навчання на другому етапі впровадження компетентнісно-комунікативного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі (2015–2016 н.р.)	16
Букетов А.В., Волошинов С.А. Організація освітнього процесу в Херсонській державній морській академії в умовах проведення дослідно-експериментальної роботи з теми «Теоретико-методичні засади реалізації компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі» (2016–2017 н.р.).....	24
Чернявський В.В., Бень А.П., Носов П.С. Перспективні шляхи розвитку підготовки фахівців-судноводіїв у Херсонській державній морській академії.....	38
Черненко В.В. Удосконалення змістової складової навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в рамках дослідно-експериментальної роботи з теми «Теоретико-методичні засади реалізації компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі».....	52
Соловей О.С., Авраменко Л.В. Набуття професійних компетентностей майбутніх морських фахівців в умовах практичної підготовки.....	57
Устименко О.П. Організація внутрішньої системи оцінки якості освіти у Херсонській державній морській академії у період реалізації проєкту за 2014–2018 роки.....	69
Подопрігорова А.В. Компетентність – ключ до оновлення навігаторської функції бібліотеки ХДМА в сучасному інформаційному просторі.....	74
Дудченко С.В., Макачук Д.В. Інноваційна модель навчально-тренажерної та сертифікаційної підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців морського транспорту.....	79

РОЗДІЛ 2. Науково-практичні результати впровадження компетентнісного підходу в структурних підрозділах ХДМА.....	94
Александрова Н.Г. Особливості формування професійних навичок на основі компетентнісного підходу в області дисциплін «Метеорологія і океанографія» і «Гідрометеорологічне забезпечення мореплавства» у студентів і курсантів морських спеціальностей.....	95
Волков Є.Л. Навчання майбутнього судноводія аналізувати можливий розвиток небезпечного зближення суден “ON SCENE” у ситуації розходження: компетентнісний підхід.....	101
Жмур В.М. Компетентнісний підхід у підготовці судноводіїв для роботи з апаратурою ЕКНІС у сучасних умовах із метою забезпечення безпеки судноплавства та охорони морського середовища.....	112
Камаєв О.Ю. Тестування як засіб перевірки знань у рамках компетентнісного підходу до підготовки фахівців морського профілю...	123
Новікова А.О. Формування професійних компетенцій у курсантів морських закладів вищої освіти.....	132
Селіванов С.Є. Реалізація компетентнісного підходу в курсі «Безпеки життєдіяльності на морі».....	135
Нестеренко В.Б., Завальнюк О.П., Завальнюк І.П. Формування компетентності судноводіїв у питаннях плавучості та остійності судна...	142
Волошинов С.А., Юрженко А.Ю. Формування англomовнової професійної компетентності засобами цифрових технологій.....	148
Волошинов С.А., Попова Г.В. Формування цифрової компетентності викладачів засобами змішаного навчання.....	158
Круглий Д.Г., Аппазов Е.С., Безбах О.М. Компетентність спеціалістів морської галузі як вимога інноваційного та технічно досконалого шляху зростання сучасних керівників морської галузі.....	166
Кудрявцева В.Ф. Реалізація компетентнісного підходу в умовах комунікативного навчання морської англійської мови.....	172
Ліпшиць Л.В. Особливості професійної підготовки майбутніх судноводіїв міжнародних рейсів.....	181

Смелікова В.Б. Організаційно-методичні засади формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх судноводіїв засобами кейс-технологій.....	194
Рябуха І.М. Чинники запровадження компетентнісного підходу в морську освіту України.....	205
Літікова О.І. Якість морської освіти у вимірі автономії ЗВО.....	215
Безлуцька О.П. Формування лідерських компетентностей у майбутніх судових офіцерів.....	223
Добровольська В.А. Інноваційні технології формування професійної культури працівника морського та річкового транспорту при вивченні гуманітарних дисциплін у Херсонській державній морській академії.....	231
Куликова Л.Б., Болдирєва О.О. Створення навчально-методичного комплексу до дисципліни «Всесвітня історія (англійською мовою)» на засадах компетентнісного підходу.....	240
Безуглова І.В., Стовба Т.А., Тимченко Н.М. Реалізація компетентнісного підходу при формуванні холістичної концепції економічної підготовки морських фахівців у ХДМА.....	252
Галаган О.Я. Розвиток правової культури іноземних студентів під час вивчення морського права в умовах міжнаціонального полілогу.....	259
Зайцева Т.В. Компетентнісно-орієнтована освіта в Херсонській державній морській академії.....	265
Кравцова Л.В., Камінська Н.Г. Упровадження методів інтерактивного навчання в освітній процес.....	277
Кравцова Л.В., Пуляєва Г.В. Створення електронного курсу в системі дистанційного навчання Moodle на базі методології SCORM.....	286
Стрелковська Л.О., Терещенкова О.В. Оцінка рівня базових компетентностей курсантів факультету судноводіння з використанням теорії нечітких множин.....	293
Білоусов Е.В., Ляшкевич А.І. Удосконалення підготовки високопрофесійних фахівців у галузі ефективно та безпечної експлуатації судового енергетичного обладнання як результат запровадження компетентнісного підходу на факультеті судової енергетики ХДМА.....	304

Савчук В.П, Самарін О.Є., Манжелей В.С., Сатулов А.І. Практика та перспективи використання комп'ютерного 3d моделювання при набутті професійних компетенцій судових механіків та електромеханіків.....	313
Самарін О.Є. Упровадження компетентнісного підходу при вивченні дисципліни «Суднові двигуни внутрішнього згоряння».....	320
Грицук І.В., Вольська О.М. Особливості впровадження компетентнісного підходу при викладанні дисциплін напряму підготовки за освітньо-професійною програмою «Експлуатація судових енергетичних установок».....	326
Врублевський Р.Є. Реалізація компетентнісного підходу при викладанні дисципліни «Організація і технологія судноремонту».....	333
Завальнюк О.П. Реалізація компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки судового офіцера-електротехніка.....	338
Букетов А. В., Шарко О. В., Акімов О. В., Сапронов О. О., Скирденко О. І., Браїло М. В., Палагній В. І., Сметанкін С. О., Круглий Д. Г., Букетова Н. М. Реалізація компетентнісного підходу у науково-дослідній діяльності кафедри транспортних технологій.....	344
Пустова С.М. Формування екологічної компетенції у професійній підготовці сучасного фахівця морської галузі.....	359
Богомолова І. В., Чернявський В. В. Формування професійних компетенцій майбутніх судоводіїв у курсі загальної фізики.....	368
Доброштан О.О. Реалізація методу математичного моделювання у процесі математичної підготовки майбутніх судоводіїв.....	381
Знамеровська Н.П., Васильченко Г.Ю., Моїсеєнко Л.Л., Алексєнко В.Л. Формування загальноінженерних компетентностей курсантів морської академії.....	393
Годлевський П.М. Фізичне виховання як основа реалізації компетентнісного підходу в системі підготовки фахівців морської галузі.....	420
Гузар В.М., Юськів С.М. Компетентнісний підхід до навчання з фізичного виховання.....	425

Гусєв В.М., Левківський Р.М., Колеснік Н.С., Корх С.В., Костюченко О.В., Мальчик С. В., Суходольська Н.П., Чагайда О.О., Юрженко А.Ю. Використання змішаного навчання та інтеграції комунікативного й компетентнісного підходів у процесі підготовки фахівців морської галузі у Морському коледжі Херсонської державної морської академії.....	433
Кононова О.Ю., Юрженко А.Ю. Використання змішаного навчання у викладанні англійської мови за професійним спрямуванням.....	476
Токарева О.В., Дениченко І.М. Використання навчальної платформи MOODLE при підготовці курсантів для проходження інтерв'ю.....	483
Трубач Л.В. Комплексне формування цикловою комісією електромеханічних дисциплін компетентностей суднового електромеханіка.....	491
Прокопчук Г.І. Роль і місце бібліотеки в реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі Морського коледжу ХДМА.....	502
Спичак Т.С. Самостійна робота як основна складова професійної компетентності під час навчання математики у вищих морських освітніх закладах.....	518
Дягилєва О.С. Методичні засади запровадження у моніторинг якості знань незалежного оцінювання навчальних досягнень курсантів та студентів ХДМА на платформі MOODLE в умовах реалізації компетентнісного підходу.....	522
РОЗДІЛ 3. Підсумки та висновки реалізації експериментальної роботи та пріоритетні напрями розвитку ХДМА в організації сучасної вищої морської освіти в Україні (Волошинов С.А.).....	529

Наукове видання

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ
РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ
В СИСТЕМІ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ**

(Результати науково-педагогічного експерименту в
Херсонській державній морській академії 2014–2018 рр.)

Монографія

За науковою редакцією В.В. Чернявського,
Л.Б. Куликової, В.Ф. Ходаковського

Відповідальний за випуск *Р. С. Врублевський*
Друк, фальцювальньо-палітурні роботи *В. Г. Удов*

Формат 60x84/12. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 45,33
Підписано до друку 26.02.2019 року
Тираж 100 примірників.
Зам. № 55

Видавництво
Херсонська державна морська академія,
просп. Ушакова, 20, м. Херсон, 73000
Тел.: 49–20–20
Ел. адреса: rvv@ksma.ks.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру
ДК № 4319 від 10.05.2012